

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
кафедра лексикології та стилістики англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

(Ш.Б.)

09

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ КОГНІТИВНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність : 035 філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Факультет романо-германської філології

2020-2023

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни
«Сучасні когнітивні дослідження та організація наукової роботи»

Розробник: Колегаєва І.М., д.філол.н., професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № 10 від. 26 червня 2020 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Колегаєва І.М.)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____ факультету РГФ

Протокол № 1 від. 31 березня 2020 р.

Голова НМК

(підпис)

(Телецька Т.В.)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів –1 змістових модулів –1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	
		<i>Семестр</i>	
		1-й	
		<i>Лекції</i>	
		18 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		-	
		<i>Самостійна робота</i>	
		72 год.	
		Форма підсумкового контролю: залік	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити здобувачів освіти із основами наукової роботи та основними засадами когнітивної наукової парадигми.

Завдання – висвітлити стрижневі засади та поняття когнітивної лінгвістики; визначити поняття картини світу та її співвідношення із мовною картиною світу; проаналізувати результати концептуалізації дійсності; дослідити особливості вербалізації концептів у мові та мовленні.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

загальних:

ЗК01. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК02. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК03. Здатність до пошуку, опрацювання та критичного аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК05. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою у різних регістрах (побутовому, професійному, академічному).

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК09. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності.

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальних:

СК01. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах (вітчизняних і зарубіжних).

СК03. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК04. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК05. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

СК06. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК08. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

СК13. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.

Програмні результати навчання:

ПР 02. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПР 04. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПР 06. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР 07. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці (вітчизняні і зарубіжні).

ПР 09. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПР 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПР 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПР 22. Презентувати результати свого дослідження науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях тощо.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сучасні мовознавчі студії: теоретичні та організаційні аспекти

Тема 1. Наукові парадигми в історії мовознавства. Когнітивна лінгвістика.

Тема 2. Картина світу та її варіанти

Тема 3. Концептуалізація світу та її результати: концепт, гештальт, фрейм, скрипт, пропозиція

Тема 4. Когнітивна семантика. Категоризація. Теорія прототипів

Тема 5. Теорія концептуальної метафори.

Тема 6. Когнітивна граматики

Тема 7. Когнітивна прагматика

Тема 8. Зразки когнітивних досліджень. Вербалізація концепту

Тема 9. Основи наукової роботи

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього о	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Сучасні мовознавчі студії: теоретичні та організаційні аспекти										
Тема 1. Наукові парадигми в історії мовознавства. Когнітивна лінгвістика	10	2			8					
Тема 2. Картина світу та її варіанти	10	2			8					
Тема 3. Концептуалізація світу та її результати: концепт, гештальт, фрейм, скрипт, пропозиція	10	2			8					
Тема 4. Когнітивна семантика. Категоризація. Теорія прототипів	10	2			8					
Тема 5. Теорія концептуальної метафори	10	2			8					
Тема 6. Когнітивна граматики	10	2			8					
Тема 7. Когнітивна прагматика	10	2			8					
Тема 8. Зразки	10	2			8					

когнітивних досліджень. Вербалізація концепту										
Тема 9. Основи наукової роботи	10	2			8					
Разом за змістовим модулем 1	90	18			72					

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

Практичні заняття навчальним планом не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Тема 1. Основні положення однієї наукової парадигми на вибір (доповідь)	8
2	Тема 2. Міфологічна картина світу (доповідь)	8
3	Тема 3. Класифікація концептів (конспект)	8
4	Тема 4. Класична теорія категоризації (конспект)	8
5	Тема 5. Лексичні засоби вербалізації концептуальної метафори на вибір (доповідь)	8
6	Тема 6. Когнітивна граматики: основні положення (конспект)	8
7	Тема 7. Когнітивна прагматика: основні положення (конспект)	8
8	Тема 8. Алгоритм створення номінативного поля концепту (доповідь)	8
9	Тема 9. Лінгвістичні методи дослідження (конспект)	8
	Разом	72

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Навчальним планом не передбачено

10. Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень.

Практичні: підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

11. Методи контролю

Поточний контроль: за конспект лекцій здобувачі отримують 3 бали за кожну лекцію (27 балів загалом).

Підсумковий контроль: тестова робота оцінюється 73 балами.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Наукові парадигми в історії мовознавства.
2. Витоки когнітивної лінгвістики.
3. Напрями когнітивної лінгвістики
4. Картина світу
5. Наївна картина світу
6. Наукова картина світу
7. Концептуалізація світу
8. Концепт: основні різновиди
9. Гештальт
10. Фрейм
11. Скрипт
12. Пропозиція
13. Когнітивна семантика.
14. Категоризація: класичний підхід
15. Теорія прототипів
16. Теорія концептуальної метафори.
17. Когнітивна граматики
18. Когнітивна прагматика
19. Когнітивна семантика
20. Вербалізація концепту
21. Основні напрями лінгвоконцептології
22. Міфологічна картина світу
23. Професійна картина світу
24. Номінативне поле концепту
25. Когнітивні дослідження тексту
26. Лінгвістичні методи дослідження
27. Загальнонаукові методи дослідження
28. Типи наукових публікацій
29. Дотримання академічної доброчесності
30. Стандарти цитування та оформлення списку літератури

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль	Підсумковий	Сума
-------------------	-------------	------

Змістовий модуль №1									контроль (залік)	балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	73	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

-

15. Рекомендована література

Основна

1. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
2. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики: Енцикл. словник для фахівців. — К.: Арттек, 1998. — 336 с.
3. The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics. Oxford, 2007

Додаткова

1. Chomsky N. Linguistics and Cognitive Science: Problems and Mysteries // The Chomskyan Turn. Ed. A. Kasher. – Cambridge, Mass.: Basil Blackwell, 1991. – P.26-53.
2. Fauconnier G. Mental Spaces / Gilles Fauconnier, Mark Turner // Cognitive Linguistics: Basic Readings / Ed. by D. Geeraerts. – Berlin, New York: Mouton de Gruyter, 2006. – P.303-371.
3. Geeraerts D. A rough guide to Cognitive Linguistics / D. Geeraerts // Cognitive Linguistics: Basic Readings / Ed. by D. Geeraerts. – Berlin, New York: Mouton de Gruyter, 2006. – P.1-27.
4. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. – Chicago: Chicago University Press, 1980. – 242 p.
5. Langacker R.W. Foundations of Cognitive Grammar / Vol. 2: Descriptive Application / R.W. Langacker. – Stanford: Stanford University Press, 1991.

16. Електронні інформаційні ресурси

- 1) <http://kolegaeva.onu.edu.ua/staty>
- 2) <http://www.cognitivelinguistics.org/en/about-cognitive-linguistics>
- 3) https://esu.com.ua/search_articles.php?id=7457
- 4) <http://lib.onu.edu.ua/>
- 5) <http://cogweb.net/>